

ΟΜΑΔΑ Β΄

1^ο ΘΕΜΑ

Αντλώντας πληροφορίες από τα παρακάτω κείμενα και βασιζόμενοι στις γνώσεις σας, (α) να αναφερθείτε στην προσωπικότητα του Περικλή (μονάδες 10) και (β) να παρουσιάσετε τις παρεμβάσεις του στην κατεύθυνση της ενίσχυσης του δημοκρατικού πολιτεύματος στην Αθήνα. (μονάδες 15)

(μονάδες 10+15=25)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΕΡΙΚΛΗ

Όσον καιρό κυβερνούσε αυτός [ο Περικλής] στην πολιτεία και ήταν ειρήνη, την οδηγούσε με μετριοπάθεια και τη διαφέντευε με ασφάλεια· και δυνάμωσε η πολιτεία με την αρχηγία του περισσότερο παρά ποτέ. [...] Η αιτία ήταν πως εκείνος, επειδή είχε μεγάλη επιρροή από το αξίωμά του και την ισχυρή του διάνοια, και ήταν φως φανερό σε όλους πως δεν μπορούσε να διαφθαρεί με χρήματα, συγκρατούσε το πλήθος χωρίς να τους αφαιρέσει την ελευθερία τους, και δεν άφηνε να τον παρασύρουν αυτοί, παρά τους οδηγούσε ο ίδιος, επειδή δεν κέρδιζε τη δύναμή του με άπρεπα μέσα και με ρητορεία που κολάκευε τις ορμές τους, αλλά μπορούσε, από τη μεγάλη εκτίμηση που του είχαν να τους εναντιωθεί και να προκαλέσει και την οργή τους ακόμα.

Θουκυδίδης, *Ιστορία*, 2.65.5-10, μτφ. Έλλη Λαμπρίδου. Στο <https://www.greeklanguage.gr/greekLang/ancientgreek/tools/corpora/anthology/content.html?m=1&t=186> (ανάκτηση: 16/4/2021)

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Υπό την καθοδήγηση του Περικλή η Εκκλησία του Δήμου ψήφισε μια σειρά από νόμους, οι οποίοι αποτελούσαν ένα μεγάλο βήμα προς την καθιέρωση του πιο δημοκρατικού

πολιτεύματος που υπήρξε ποτέ. Οι νόμοι αυτοί [...] προέβλεπαν ότι η επιλογή για τα περισσότερα δημόσια αξιώματα θα γινόταν με κλήρωση. [...] Όλοι οι δημόσιοι αξιωματούχοι θα είχαν σύντομη θητεία και θα υποβάλλονταν σε αυστηρό έλεγχο. [...] Το δημοκρατικό ιδεώδες απαιτούσε τη συμμετοχή της πλειοψηφίας των πολιτών στη λήψη αποφάσεων, αλλά οι φτωχοί δεν ήταν σε θέση να συμμετάσχουν αν δεν αμείβονταν. Για να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα, ο Περικλής εισήγαγε έναν νόμο ο οποίος ενέκρινε αυτές τις αμοιβές[...] στους δικαστές στα μέλη της Βουλής των Πεντακοσίων, στους άρχοντες, σε όλα τα κληρωτά αξιώματα και σε όσους υπηρετούσαν στο πεζικό και στο ναυτικό.

Κέιγκαν, Ντ., Περικλής ο Αθηναίος και η γέννηση της δημοκρατίας, μτφ. Όλγα Παπακώστα, Ωκεανίδα, Αθήνα 2005, σσ. 101-103.

2° ΘΕΜΑ

Αντλώντας πληροφορίες από το παρακάτω κείμενο και βασιζόμενοι στις γνώσεις σας, να παρουσιάσετε: (α) τους άρχοντες της Ρώμης κατά την περίοδο της Res publica (μονάδες 13) και (β) τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων εξουσίας κατά την ίδια περίοδο. (μονάδες 12)

(μονάδες 13+12= 25)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η εκδίωξη της ετρουσκικής δυναστείας δεν έφερε ριζικές αλλαγές στο πολιτειακό καθεστώς της Ρώμης. [...] Η μόνη σημαντική θεσμική καινοτομία ήταν η ακόλουθη: η νικήτρια αριστοκρατική τάξη κατέργησε το αξίωμα του αιρετού βασιλιά και όρισε στη θέση του δύο αιρετούς άρχοντες –πραιίτωρες (praetores) ή υπάτους (consules) - με μονοετή θητεία και απόλυτη εξουσία σε θέματα στρατιωτικά, πολιτικά, θρησκευτικά. Όταν πάντως υπήρχε ανάγκη, ήταν δυνατό ν' αναβιώσει η βασιλική εξουσία στο πρόσωπο ενός δικτάτορα. Βέβαια για την άσκηση αυτού του έκτακτου αξιώματος προβλεπόταν από το πολίτευμα το περιορισμένο διάστημα των έξι μηνών. Παράλληλα μεγαλύτερη πολιτική σημασία αποκτούν η Σύγκλητος και η λαϊκή συνέλευση. Ως τότε οι πολίτες συνέρχονταν για να επικυρώσουν απλώς

τα βασιλικά διατάγματα. Τώρα η συνέλευση του λαού ψηφίζει με ένα «ναι» ή ένα «όχι», όταν οι ύπατοι υποβάλλουν στην κρίση τους θέματα για λήψη απόφασης σε κρίσιμα θέματα.

Rostovtzeff, M., *Ρωμαϊκή Ιστορία*, μτφ. Β. Κάλφογλου, Παπαζήση, Αθήνα 1984, σ. 40.

*[Τα θέματα της ΟΜΑΔΑΣ Α΄ που προηγούνται, συμπληρώνουν τα ανωτέρω και μοριοδοτούνται στο 50% της συνολικής βαθμολογίας, βρίσκονται διατυπωμένα στο υπ. αριθμ. **12584** δημοσιευμένο θέμα]